

Μια μικρή περιήγηση στην κεντρική Ελλάδα, κομμάτι που περιοχίζει ενδιαφέρουσες εικόνες, γεννά πολλές σκέψεις, ενίοτε δε ξυπνά και μνήμες. Να λοιπόν πέντε εικόνες, στη χρονική ροή τους. Ξεκινούν από ένα πρατήριο υγρών καυσίμων, συνεχίζουν με ένα τάμα, προχωρούν σε μια πρωτεύουσα νομού καθώς και στην πρόσφατη ιστορία του και ολοκληρώνονται σε έναν σιδηροδρομικό σταθμό. Έναν σταθμό, περίπου, φάντασμα σε μια περιοχή όπου πριν 80 χρόνια υπήρχε μια λίμνη, την οποία σχεδιάζουν να ξαναδημιουργήσουν. Αντιθέτως, λίγα χιλιόμετρα βορειότερα, σε μια φυσική λεκάνη που ήταν αιώνες στεγνή, τα τελευταία δέκα χρόνια πλημμύρισε με τρόπο τεχνητό.

Η Shell στον Μπράλο.

Με τρόπο μελαγχολικό αντικρίζω και πάλι τούτο το μικρό, πρώην, πρατήριο καυσίμων στον Μπράλο Φθιώτιδας, μια βροχερή ημέρα του φετινού Δεκέμβρη. Ταυτόχρονα όμως, αισθάνομαι όμορφα που έστω και έτσι, υπάρχει ακόμα, καθότι μου θυμίζει μια ιδιαίτερη στιγμή.

Σχεδόν 35 χρόνια νωρίτερα. Αρχές Αυγούστου 1978, δοκιμές για το 9^ο ράλλυ Φθιώτιδος. Αγώνας άλλης εποχής. Ασφάλτινος, με λίγο καλό χώμα (κατηφόρα τη Μοσχοκαρυά) στις απλές. Εκκινούσε στις 09.00 το βράδυ από την πλατεία Πάρκου της Λαμίας, με Ρεγγίни, Μπράλο, Γλύφα, Γαύριανη, Πελασγία, Παλιοκούλα, Μπράλο, και Ανάβρα για να τερματίσει λίγο πριν τις 4 τα χαράματα στην πλατεία Ελευθερίας της πρωτεύουσας της Φθιώτιδας. «Μαϊμού» κατά τον χαρακτηρισμό της εποχής, καθότι ασφάλτινο, αλλά με ένα πονηρό και δύσκολο κομμάτι Γαύριανη – Πελασγία 11 χλμ σε 9' που μόνον 6 πληρώματα από τα 52 έβγαλαν «ακαπέλωτο» και τεχνικές ειδικές ήταν τελικά μια ενδιαφέρουσα

αναμέτρηση.

Νυκτερινός αγώνας, νύκτα επιβάλλονταν να γίνουν και οι αναγνωρίσεις. Πρώτος μου αγώνας σαν οδηγός. Είχε προηγηθεί πριν από έξι εβδομάδες το Γ' ράλυ Αιγείου, σαν δεξιά κάθισμα του Σπύρου Αναλυτή.

Ξεκίνησα λοιπόν απογευματάκι από την Αθήνα, για αναγνωρίσεις εκείνου του «Φθιώτιδος» μαζί με τον Τάσο Αρωνίτη. Την ώρα που νύχτωνε γράψαμε, επαληθεύσαμε το Ρεγγίни και λίγο αργότερα φθάσαμε στο Μπράλο. Στο σκοτεινό, άδειο επαρχιακό δίκτυο της εποχής προέβαλε σαν όαση το πρατήριο και ακριβώς απέναντι ένα ταβερνάκι από αυτά που δεν υπάρχουν πια ή τέλος πάντων είναι ιδιαιτέρως σπάνια. Στα λιγοστά τραπέζια που διέθετε, αντίστοιχες μικρές παρέες τσίμπαγαν τα ελάχιστα, ταπεινά, αλλά εκλεκτά εδέσματα που σερβιρονταν. Τοματοσαλάτα, αυγά σε όλες τις παραλλαγές, πατάτες τηγανητές. Όλα αυτά κάτω από δυο μουριές, από τα κλαδιά των οποίων λιγοστοί γυμνοί γλόμπι φωτιζαν τα στρογγυλά σιδερένια τραπεζάκια. Ησυχία, λιγοστές κουβέντες, οι ανταύγειες από τις αντλίες των καυσίμων και το φως από το υποστατικό του πρατηρίου έδιναν λίγο χρώμα στην νύκτα.

Εκείνη η εικόνα έχει λάβει, στη συνειδησή μου μια απολύτως καταναυκτική θέση. Η ανυπομονησία και η γλυκιά αγωνία για τον επικείμενο αγώνα, η σιγαλιά της νύκτας, οι μαλακές ανταύγειες, η μεγαλειώδης απλότητα του σκηνικού, το ασύγκριτα νόστιμο της τροφής και η αίσθηση τόσης ελευθερίας δημιούργησαν μια ανεπανάληπτη σύνθεση. Προβαλλόμενη εκείνη η εικόνα στη σημερινή εποχή, μοιραία δημιουργεί κύματα μελαγχολίας διότι όλα εκείνα τα δεδομένα, είναι, αν όχι αδύνατο, ακραία δύσκολο να ευθυγραμμιστούν πια.

Μολοντούτο χαίρομαι που το έζησα. Χαίρομαι επίσης και για το γεγονός ότι και τα δυο κτίσματα, τόσο το ταβερνάκι, όσο και το πρατήριο όπου οι αντλίες έχουν φυτρώσει, υπάρχουν ακόμα, ό
ρθιες μαρτυρίες ενός μακρινού, ανέμελου, ανέφελου και κυρίως νεανικού καλοκαιριού.

Οι Άγιοι Πάντες

Η εξέλιξη στην οδοποιία φέρνει τεράστιες αλλαγές. Ο οδικός άξονας ο οποίος μέχρι το '63 ήταν η μοναδική αρτηρία που ένωνε την Αθήνα με τη Θεσσαλονίκη, δώδεκα χρόνια αργότερα μπορούσε να κλείσει για ώρες και να μεταβληθεί, περιστασιακά, σε ετάπ αγώνα ράλυ, μήκους 11 χιλιομέτρων.

Στην μέση περίπου της απόστασης αυτής της πανέμορφης, πολυποίκιλης διαδρομής που ενώνει τα ορεινά περάσματα του Καλλιδρομου με την μεγάλη ευθεία της Ηράκλειας, η οποία καταλήγει στην πρωτεύουσα της Φθιώτιδας, εντόπισα προ ημερών ένα ανάθημα, τάμα επί το Χριστιανικότερο, για τους Άγιους Πάντες. Προφανώς υπάρχει παλαιώθεν.

Στα υλικά που το απαρτίζουν και στη σύνθεση εστιάζεται το ενδιαφέρον. Μερικοί διάτρητοι τσιμεντόλιθοι, ένας σωρός πέτρες όπου πάνω τους στηρίζεται ο σταυρός και η προθήκη ενός παλιού λευκού ψυγείου. Βιδωμένο στην πρόσοψη του σιδερένιο πλαίσιο, πιθανότατα από πόρτα, με την πάνω σειρά «γαλακτερά» τζάμια και την κάτω διαφανή ώστε να διακρίνονται οι εικόνες στο εσωτερικό. Η πίσω πλευρά καλυμμένη με πλαστικό, στερεωμένο με πέτρες από την κορφή, ώστε να προφυλάσσεται από τη βροχή τον άνεμο και στη βάση χαραγμένη, διάτρητη η επιγραφή ΟΙ ΑΓ ΠΑΝΤΕΣ.

Πίστη, δημιουργία με ότι υλικό υπήρχε, ανακύκλωση στη βάση και μια ιδιότυπη τεχνική στην υπηρεσία της θρησκείας. Ελλάδα με μια λέξη...

Καρπενήσι

«Ο Δημοκρατικός Στρατός, βρισκόταν στην ασυνήθιστη γι' αυτόν θέση να κατέχει μια πόλη με προοπτική διατήρησης της για κάποιο χρονικό διάστημα» καταγράφει ο Γιώργος Μαργαρίτης στο δίτομο πόνημά του: «Ιστορία του Ελληνικού Εμφυλίου πολέμου 1946 – 1949», αναφερόμενος στην κατάληψη του Καρπενησίου από τον Δ.Σ.Ε. στις 21 Ιανουαρίου του '49. Ο ίδιος ιστορικός την περιγράφει ως την τελευταία μεγάλη επιτυχία του Δημοκρατικού Στρατού και το αποκορύφωμα της μεγάλης χειμερινής αντεπίθεσής του. Στην καρδιά του χειμώνα, εκείνη η ένοπλη πάλη της κατάληψης της πόλης από τον Δ.Σ.Ε. και της ανακατάληψης από τις δυνάμεις του Εθνικού Στρατού μετά από 16 μέρες ήταν επιχειρήσεις απίστευτης σκληρότητας και ασύλληπτων δοκιμασιών. Ένα δείγμα και στο: «Χρονικό μιας εποποιίας» του Βασ. Αποστολόπουλου (σ.198 – 199).

Στη διάρκεια της μάχης, ανέλαβε την γενική αρχηγία του Εθνικού Στρατού ο Αλέξανδρος Παπάγος, ενώ ένας από τους ηγήτορες του Δ.Σ.Ε. επικεφαλής της 1^{ης} Μεραρχίας η οποία περιελάμβανε την 138

η

και την 192

η

ταξιαρχία ήταν ο καπτά Γιώτης, Χαρίλαος Φλωράκης. Σχεδόν τέσσερα χρόνια μετά την μάχη του Καρπενησίου, στις 18 Νοεμβρίου του '52 ο Παπάγος ορκίστηκε Πρωθυπουργός, αξίωμα που κράτησε έως τον θάνατό του, στις 4 Οκτωβρίου του '55.

Ο Φλωράκης παρέμεινε μάχιμος έως το τέλος Αυγούστου σ9 πππε περιοχυστουστου σ9 πππε περιοχ του '49 και την περίφημη έκφραση «όπλο παρά πόδα». Υποχώρησε μαζί με τον Δ.Σ.Ε. Σπούδασε στην Σοβιετική Στρατιωτική Ακαδημία Φρούτζε και ξαναγύρισε παράνομα στην Ελλάδα το '54, για να συλληφθεί, να καταδικαστεί, να περάσει 17 χρόνια σε εξορίες και φυλακές και τελικά να αναλάβει γενικός γραμματέας του Κ.Κ.Ε. Θα περάσει στα έδρανα της Βουλής, θα προεδρεύσει του «Συνασπισμού».

«Να πάρουμε πίσω τα κλεμμένα»

φέρεται ειπών για την περιλάλητη συγκυβέρνηση του '89. Η αναφορά, ασφαλώς για την ιδεολογική λεηλασία της Αριστεράς από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Να μην λησμονηθεί όμως και η παραίνηση:

«να βοηθήσουμε το γιό του Πέτρου».

Κάπως έτσι, πενήντα χρόνια μετά την οδυνηρή ήττα στο Κάμενικ, συντριβεται και το παγκόσμιο όραμα του Σοσιαλισμού καθώς καταρρέει ο Θεματοφύλακας, η Σοβιετική Ένωση. Ο Χαρίλαος τότε, είναι 85 ετών. Θα ζήσει άλλα έξι χρόνια, θα ανέβει στον Άγιον όρος, θα του προλογίσει το βιβλίο ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και σύμφωνα με την επιθυμία του, θα ταφεί στη γενέτειρά του, στον Αηλιά, στο Παλιοζωγλόπι απ' όπου, «έχει αγνάντιο».

Όλα τούτα έρχονταν απρόσκλητα, ένα μουντό πρωινό, στο Καρπενήσι, ατενίζοντας την πόλη από ψηλά. Η βραδινή χιονόπτωση έφθασε μέσα στην πόλη, ασπρίζοντας ελαφρά τις στέγες και φορτώνοντας τα γύρω υψώματα. Όλο το προηγούμενο απόγευμα έβρεχε ασταμάτητα κι' ήταν σαν να έβρεχε σε όλο τον κόσμο. Επαρχιακή πόλη το Καρπενήσι, που εν μέσω ύφεσης συνεχίζει να εκτελεί το μετέωρο βήμα από το βαρύ, δυσάρεστο χθες στο ανάλαφρο, τουριστικό σήμερα.

Άγιος Στέφανος Φθιώτιδας, τεχνητή λίμνη Σμοκόβου.

